

7. Царенко П.М. Краткий определитель хлорококковых водоростей УССР. К.: Наук. думка, 1990. 208 с.
8. Algae of Ukraine: Diversity, Nomenclature, Taxonomy, Ecology and Geography. Vol. 1. *Cyanoprokaryota, Euglenophyta, Chrysophyta, Xanthophyta, Raphidophyta. Phaephyta, Dinophyta, Cryptophyta, Glaucocystophyta and Rhodophyta* / Eds.: P.M. Tsarenko, S. Wasser and E. Nevo. Rugell: A.R.G. Gantner Verlag, 2006. 713 p.; Vol. 2. *Bacillariophyta*. 2009. 413 p.; Vol. 3. *Chlorophyta*. 2011. 511 p.; Vol. 4. *Charophyta*. 2014. 703 p.
9. Guiry G.M., Guiry M.D. *AlgaeBase*. World-wide electronic publ., Natl. Univ. Ireland, Galway. 2023. <http://www.algaebase.org>.
10. Hindák F., Komárek J., Marvan P., Ruzička J. Klíč na určování výtrusných rostlin. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladatelstvo, 1975. 396 s.
11. Krammer K., Lange-Bertalot H. *Bacillariophyceae*. Süsswasserflora von Mitteleuropa. Bd. 2/1-4. Stuttgart; New York: G. Fischer Verlag, 1986-2001.
12. Tkachenko F.P., Sidorenko M.V. Macrophytobenthos of artificial pond in the park of Odessa city. *Вісник ХНУ*. Серія біологія. 2018. Т. 31. С. 31-38.

## **ВОЛОДИМИР ВЕРНАДСЬКИЙ ТА ЙОГО ВНЕСОК В РОЗВИТОК НАУКИ**

**Голованова І.А., Краснова О.І., Ляхова Н.О., Подвін А.М., Краснов О.Г.**  
Полтавський державний медичний університет, м. Полтава

Володимир Іванович Вернадський - видатний український науковець, філософ, природознавець, засновник геохімії, біогеохімії, радіогеології, здійснив великий вклад в розвиток вчень про біосферу, ноосферу [1]. Все своє життя він присвятив ефективній організації науки створенню наукових структур, які б сприяли розвитку наукового середовища.

Життя всесвітньо відомого вченого було складне та неоднозначне. Йому, з його ліберальними поглядами на життя, було складно працювати в умовах значного підпорядкування суспільства державі. Незважаючи на постійний тиск та негативне ставлення тоталітарного режиму науці й культурі, він вірив у могутність людського духу та розуму. В. Вернадський, не сприймаючи самодержавства і диктатури, займав активну громадянську позицію, вступав в ділові стосунки з урядом й з представниками правлячої партійної еліти того часу. Усвідомлюючи всі вади та силу тоталітаризму, він вірив у життєву силу людської творчості.

В. Вернадський зміг заповнити прірву між природою і соціумом, стихійним і усвідомленим. Замість протиставлення природи й людини, в основі концепції ноосфери В. Вернадського лежить синтез природи і людства, що надає людській діяльності космічного масштабу. Вчення В. Вернадського пройняте вірою в силу людства, його можливість розв'язувати глобальні проблеми, що виникають на шляху всесвітнього поступу, відповідно, і наукове пізнання повинно бути таким же узагальнюючим,

всеохоплюючим, інтегративним [2]. За В. Вернадським, живі системи набувають геологічної сили і стають чинником, що задає природним процесам спрямованість та варіативність, смисл та цінність. Еволюційний процес набуває геологічного змісту, тому що творить нову геологічну силу – наукову думку соціального людства. Загальнообов’язковість та єдність наукових висновків є спільним для всього людства, вічним елементом психічного життя. Створення єдиної загальносвітової спільноти та швидкий розвиток світової культури є суттєвим внеском в людську культуру.

Протягом усього життя В.І. Вернадського супроводжував постійний інтерес до філософії, філософських питань. Філософські погляди В.І. Вернадського являють собою систему, єдиний світогляд. В його працях зв’язок природознавства і філософії був творчий, який приводив до нових філософських висновків і узагальнень. В. І. Вернадський першим зумів дати філософське осмислення нової епохи в розвитку людства. Плодотворність цього осмислення доводиться безупинно зростаючою популярністю його ідей. Учений, що стояв у джерел глобального еволюціонізму, виходив з єдиних теоретичних обґрунтувань. Це підтверджує необхідність цілісного, не фрагментарного розгляду наукової творчості вченого, його світогляду, щоб зрозуміти стрижневу ідею його філософських міркувань, той загальний принцип, що поєднує безліч його філософських ідей у єдине ціле.

Виокремлення соціально-філософського аспекту українознавчої концепції В. Вернадського свідчить про приналежність видатного мислителя до української культури, і про вагомую участь його у становленні та формуванні стратегічних напрямів розвитку української академічної науки, про його вплив на поступ всієї сучасної української культури, а також самосвідомості і моральних цінностей української людини.

#### **Список літератури**

1. В. І. Вернадський - вчений, мислитель, організатор науки / А. Г. Загородній, С. В. Волков, О. С. Онищенко, В. М. Шестопапов // Вісник Національної академії наук України. - 2013. - № 3. - С. 8-37.
2. Смолій В. Володимир Іванович Вернадський - вчений, організатор науки, політик, публіцист. Україна ХХ ст.: культура, ідеологія, політика: Зб. ст. - К., 2013. - Вип. 18. - С. 6-11.

## **СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПРОБЛЕМИ ВІДНОВЛЕННЯ ІСТОРИЧНОЇ САДИБИ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО НА БУТОВІЙ ГОРІ БІЛЯ С. ЯРЕСЬКИ ШИШАЦЬКОГО РАЙОНУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

**Губарь В.М.**

Приазовський державний технічний університет

Відомий дослідник життя та наукової діяльності В.І. Вернадського на Полтавщині Володимир Васильович Хурса писав: «Реальність єдина: відтворювати будинок Вернадських на Бутовій горі. Фонд Вернадського